

وهزارهتى ناوخۇ

ژماره : ۲۱۹۹۹ نە ۲۰/۱۰/۲۰۱۵

بەپىتى ئەو دەسلەتەي پىمان دراوه لە ماددە (۳) بىرگە (۱) لە ياساي وهزارهتى ناوخۇ ژماره (۶) ي سالى ۲۰۰۹ و لەبەر بەرژه وهندى گشتى و بۇ رىكخستنى كارى كۆمپانيا ئەمنىيەكان ، بىپارماندا بە دەرجوواندى ئەم رىنمايىه ي خواره وه :-

رىنمايى ژماره (۵) ي سالى ۲۰۱۵

رىنمايى رىكخستنى كارى كۆمپانيا ئەمنىيەكان لە هەريمى كوردستان

پىناسەكان

ماددەي (۱) :

- ۱- وهزىر : وهزىرى ناوخۇى حكومهتى هەريمى كوردستان
- ۲- كۆمپانيا : كۆمپانيا ئەمنىيەكان كه لە سنورى هەريمى كوردستان كار دەكەن.
- ۳- مۆلەت : ئەو مۆلەتەي دەدرىت بە كۆمپانياي تايىبەت بە كارى ئەمنى لە هەريمى كوردستان ، داواي دامەزراندى پىشكەش كردوه لە بەرپۆبەرايەتى گشتى توماركردى كۆمپانياكان.
- ۴- كارى ئەمنى : پاراستنى سەرو مالى كەسانى سروشتى و معنوى بەپىتى گرەبەست لە نىوان ئەو كەسانەو كۆمپانياي ئەمنى.
- ۵- بەرپۆبەرايەتى : بەرپۆبەرايەتى كۆمپانيا ئەمنىيەكان و مۆلەت پىندان لە وهزارهتى ناوخۇ.
- ۶- پاسەوان : ئەو كەسەي كه لە كۆمپانيا ئەمنى توماركراره وه لە لايەن وهزارەت باجى رىگەپىندانى كارى بۇ كراوه بۇ پاسەوانى كردن لە كەسى سروشتى و معنوى.

ماددەي (۲) :

نامانج لە دەركردنى ئەم رىنمايىانە ئەوهيه :

- ۱- رىكخستنى كارى كۆمپانيا ئەمنىيەكان كه خزمەتى پاسەوانى و پاراستنى گيان و مالى كەسانى سروشتى و معنوى پى دەسپىردىت بەرامبەر بىر ك پاره لە لايەن سوودمەندەوه دەدرىت.
- ۲- بە هىزكردى ئاسايشى ناوخۇى هەريمى كوردستان لە پىنگاي ئەو كارانەي ئەم كۆمپانيا ئەمنىيە پىي هەلدەسىت و نابنە جىگره وهى هىزەكانى ئاسايشى ناوخۇ و پىشمەرگە و ئاسايش لە هەريمى كوردستان.

مەرجەكانى مۆلەت پىندان

ماددەي (۳) :

يەك : پىنويستە لە سەر هەر كۆمپانيايەك ئەوهى داواي مۆلەت بكات ئەم مەرجانە جىبەجى بكات :

- ۱- پىشكەشكردى داواكارىك بۇ وهزارهتى ناوخۇ/بەرپۆبەرايەتى گشتى ديوان/ بەرپۆبەرايەتى كۆمپانيا ئەمنىيەكان و مۆلەت پىندان بە مەبەستى رەزامەندى لەسەر مۆلەت پىندان.

۲- دانانی بری (\$ ۵۰,۰۰۰) پەنجا هەزار دۆلاری ئەمریکی لە یەکیەک لە بانکه کانی هەرێم بە ناوی وەزارەتی ناوخوا وەک بارمته (تأمینات).

۳- پیشکەش کردنی کۆنۆوسی دامەزراندنی کۆمپانیاکە.

۴- کۆمپانیاکە دەبێت لەسەر ناوی هاونیشتمانییەکی کوردستان تۆمار بکەیت و دەکریت هاوێشە بیانی هەبێت

۵- ناوی سەرجهەم بەشداربووان لە پشکەکانی کۆمپانیا و (CV) یەکانیان پیشکەش بکات.

۶- دیاری کردنی چەک و ئۆتۆمبیل بە دوو لیستی جیاواز پیشکەش بکەیت کە کۆمپانیا بە نیازە بیکەیت بۆ

راپەراندنی کارەکانی.

۷- پرکردنەوی فۆرمێکی تایبەت کە لە لایەن بەرپۆهەرایەتی کۆمپانیا ئەمنییەکان و مۆلەت پێدان پێیان

دەدرێت بۆ سەرجهەم فەرمانبەر و پاسەوانانی کۆمپانیاکە.

۸- دەبێت کۆمپانیا بەرپۆهەرایەتی تۆمارکردنی کۆمپانیاکان تۆمارکرا بیت بە پیتی یاسای کۆمپانیاکانی

عێراقی ژمارە (۲۱) سالی ۱۹۹۷ هەموارکراو.

۹- پرکردنەوی بەلێننامە تایبەت بە پابەندبوون بە هەموو مەرج و داواکارییەکانی تایبەت بە دامەزراندنی

کۆمپانیاکانی ئەمەنی کە بە پیتی کلێشەیهکی تایبەت لە لایەن وەزارەت رێک دەخریت.

دوو: مۆلەت پێدان بۆ ماوەی یەک ساڵ و دەکریت نوێ بکەیتەوه.

ماددە (۴):

۱- هیچ کۆمپانیاکە ئەمەنی بیانی بۆی نییە لێ لە هەرێمی کوردستان بکاتەوه.

۲- هیچ کۆمپانیاکە ئەمەنی مۆلەت پێدراو بە پیتی ئەم رێنمایانە بۆی نییە یادداشتی لێک تێگەشتن وازو

بکات لەگەڵ کۆمپانیاکە کە مۆلەت پێدراو نەبێت لە لایەن وەزارەت.

۳- نابێت کۆمپانیاکانی ئەمەنی هیچ چالاکییەکی تر ئەنجام بدات جگە لە کاری ئەمەنی واتە نابێت زیادکردنی

چالاکی بۆ بکەیت.

نوێ کردنەوی مۆلەت

ماددە (۵):

مۆلەتی کۆمپانیا نوێ دەکریتەوه بەم مەرجانە خوارەوه:

۱- پیشکەشکردنی داواکارییەکی نووسراو بۆ وەزارەتی ناوخوا / بەرپۆهەرایەتی کۆمپانیا ئەمنییەکان و مۆلەت

پێدان .

۲- پیشکەش کردنی وێنەک لە گریبەستەکانی سالی رابردوو بەزمانی کوردی و پەسەندکرا بیت لە لایەن دادنۆس

۳- پشتگیری ئەستۆپاکی لە لایەن بەرپۆهەرایەتی باجی کۆمپانیاکان.

۴- پشتگیری بەرپۆهەرایەتی کۆمپانیا ئەمنییەکان و مۆلەت پێدان / هۆبە بەدواداچوون کە لە رێگە

راپۆرتی سەردانی لیۆنەکانی پشکنین لە رێک و پیتی کاری کۆمپانیا.

۵- رەزامەندی وەزارەت لەسەر نوێ کردنەوه بە پیتی پێویست .

ئەركەكانى كۆمپانىيە ئەمىنىيەكان

ماددە (۶) :

پىئوستە لەسەر كۆمپانىيە ئەم ئەركەكانە جىبەجى بىكات:

- ۱- خراب بەكار نەھىئەتە ئەو دەسلەتە پىئى دراۋە و بەكارھىئەتە تەنبا بۇ ئەو مەبەستە پىئە كە لە گىبەستى كار كوردىيان دىيارى كراۋە.
- ۲- ھەماھەنگى لەگەل لايەنە ئەمىنىيەكان ۋەك پۇلىس و ئاسايش.
- ۳- ھەلئەگرتى چەك لە دەرەۋەي ئەركەكانىيان.
- ۴- بەكار نەھىئەتە چەك تەنبا لە ھالەتە بەرگى لەخۇكردن نەپىئە.
- ۵- پىشكەش كوردى راپۇرتى مانگانە لەسەر كار و چالاكىيەكانىيان بۇ بەرپۆبەرايەتە.
- ۶- مەشق پى كوردى پاسەوان بۇ ماۋە (۳۰) رۇژ كەمتر نەپىئە و فىئەكردى چۆنەتە بەكارھىئەتە چەك و پاراستى كەسانى سروسى و مەنۋى و لە ژىر سەپەرشى ۋەزارەت.
- ۷- ھىچ پاسەوانىك ناپىئە بىرئە ناۋ ئەركەكە پىش كۆتايى مەشق و دەپىئە بە پىشكەش بەرپۆبەرايەتە پىئە.
- ۸- ھەر كۆمپانىيەك دەپىئە جەل و بەرگى تايبەت بە خۇى دروست بىكات كە لە لايەن ۋەزارەت رەنگى بۇ دەستىشان دەكرىت و ئارمى كۆمپانىيە لەسەر دراپىئە ھەرۋەھا ناۋى پاسەوان يان ژمارەيەك كە ئامازەي پى بىكات لەسەر لاي راستى سىنگى و لۆگى كۆمپانىيە لەسەر لاي چەپى بچەسپىئەت .

ماقەكانى كۆمپانىيە ئەمىنىيەكان

ماددە (۷) :

- ۱- كۆمپانىيە بۇى ھەيە بەپىئە پىئوست پاسەوان و فەرمانبەر دابەزىئەت دواي ۋەرگرتى رەزامەندى ۋەزارەتە ناوخۇ و جىبەجى كوردى مەرجەكانى تايبەت بەدامەزاندن .
- ۲- كۆمپانىيە ئە مەنى بۇى ھەيە بىئە خاۋەن چەك و تە قەمەنى ۋوتومبىئەلى ئاسايش و گولە نەپە (درە) پاش پىشكەش كوردى گىبەستى تايبەت بەو كارەي كە ئەنجامى دەدات.
- ۳- خاۋەندارىتە ئوتومبىئەلى گولە نەپە (درە) ناگوزىئەتە تا ماۋە پىئە سالا لە يەكەم تۆمار كوردن.
- ۴- لەكاتى ھەلۋەشانەۋەي كۆمپانىيە ئەمەنى ھەموو چەك و تەقەمەنى كۆمپانىيە دەپىئە مولىكى ۋەزارەتە ناوخۇ ئەگەر نەپىئە بىئە ۋەزارەتە بە كۆمپانىيەكە ئەمەنى تر كە مۆلەتە لە ۋەزارەت ھەپىئە.

چاۋدىرىكردى كۆمپانىيەكان

ماددە (۸) :

- ۱- لە ھەر پارىزگايەك لىئەنەكە پىشكەن پىك دىت بە سەرۆكايەتە ئەفسەرىك لە بەرپۆبەرايەتە كاروبارى ناوخۇ و ئەفسەرىك لە بەرپۆبەرايەتە پۇلىس ۋە ئەفسەرىك لە بەرپۆبەرايەتە ئاسايشى پارىزگا بۇ پىشكەن و بەدواداچۋونى كارى كۆمپانىيە ئەمىنىيەكان.

۲- پىتويستە لە سەر ئەم ليژنەيە بە بەردەوامى سەردانى كۆمپانىيا ئەمىنيەكان بىكات و ئەو شوپىنانەي كە گريپەستەكەي لى جيبەجى دەكات .

۳- لە كاتى بينىنى ھەر پيشىلكارىەك لە لايەن كۆمپانىيايەكەي ئەمنى ليژنەي پشكىن بۆي ھەيە بە شيوھەيەكەي كاتى كۆمپانىياي ئەمنى داخات بۆ ماوھى (۱۵) پۆژ و دەكرىت يەك جار نوئ بىكرىتتەو بە برىارى پارىزگار و راپورتى تايبەت بەو پيشىلكارىيە بنىرئ بۆ وەزارەت ، پىتويستە لەسەر بەرئويەرايەتى بە زووترين كات ئەم راپورتە بىخاتە بەردەستى وەزىر بۆ برىارى كۆتايى .

۴- پىتويستە لەسەر ئەم ليژنەيە مانگانە راپورتى تايبەت بە بەدواداچوون بۆ كارى كۆمپانىيا ئەمىنيەكان لە سنورى پارىزگاگەي ئامادە بىكات و رەوانەي بەرئويەرايەتى كۆمپانىيا ئەمىنيەكان لە وەزارەت بىكات .

مەرجەكانى دامەزراندنى كارمەندانى كۆمپانىياي ئەمنى

ماددەي (۹) :

- ۱- ئەمنى لە (۲۰) سال كەمتر نەبىت وە لە (۵۰) سال زياتر نەبىت .
- ۲- دەرچووي سەرەتايى كەمتر نەبىت .
- ۳- خاوەن رەوشتىكى باش بىت و راپردووي پاك بىت بە پشكىرى بنكەي پۆلىسى شوپىنى نىشتەجىبوونى كارمەند و بەرئويەرايەتى نەھىشتنى تاوان و بەرئويەرايەتى ناسايش .
- ۴- ھىچ تاوانىك و كەتنىكى ئاپرور (مخلە بالشرف) ئەنجام نەدايىت بە پشكىرى بەرئويەرايەتى بەلگەي تاوان
- ۵- بارى تەندروستى و دەرروونى باش بىت و ھىچ نەخوشىيەكەي جەستەيى و دەرروونى نەبىت بە پشكىرى ليژنەي پزىشكى تايبەتەند .

ماددەي (۱۰) :

- ۱- برەپارەي سى مليون دىنار بۆ پىتداني مۆلەتى دامەزراندنى كۆمپانىياي ئەمنى وەردەگيرئ .
- ۲- برەپارەي يەك مليون دىنار بۆ نوئ كردنەوھى مۆلەت وەردەگيرئ .
- ۳- برەپارەي چل ھەزار دىنار بۆ دروست كردنى باجى ھەركارمەندىك وەردەگيرئ .
- ۴- برەپارەي پەنجا ھەزار دىنار بۆ دروست كردنى مۆلەتى ھەلگرتنى چەك وەردەگيرئ بەپىي پىنمايى پىتداني مۆلەتى چەك ژمارە (۳) سالى ۲۰۱۵ .
- ۵- برەپارەي سە د ھەزار دىنار بەرامبەر بە دروست كردنى ھەر باجىك بۆ ئۆتۆمبىلەكانى كۆمپانىيا .
- ۶- ئەو برەپارانەي لە برەگەكانى (۱ و ۲ و ۳) سەرەوھەتووە لە حسابىكى تايبەت دادەنرئ و بەكاردئ بۆ بەرەپىتداني كارى بەرئويەرايەتى كۆمپانىيا ئەمىنيەكان ولەلايەن وەزىرەوھە خەرج دەكرئ .

سزاگان

ماددەي (۱۱) : يەكەم :-

- ۱- وەزىر بۆي ھەيە برىارى راگرتنى چالاكى كۆمپانىياي ئەمنى دەرئىكات بۆ ماوھەيەكەي كاتى كە لە يەك مانگ تىپەر نەبىت ئەگەر ئەم پىنمايىانە پيشىل بىكات بە پىي راپورتى ليژنەي بەدواداچوون .

۲- وهزیر بۆی ههیه کۆمپانیای نهمنی به یه کجاری دا بهات گهر پیشیلکارییه کانی دوویاره کرده وه به پیتی راپۆرتی لیۆنه ی به دوواداچوون.

۳- وهزیر بۆی ههیه کۆمپانیای دا بهات نه گهر مهترسی دروست بکات له سه ر ئاسایشی ههریمی کوردستان.

۴- ده رچوونی بریارێکی کوتایی له دادگا به داخستنی.

دوو هه م: کۆمپانیای نهمنی بۆی ههیه تانه له بریاره کانی بر گه (۱، ۲، ۳) له بهرده م دادگای کارگێری له ماوه ی (۳۰) رۆژ له ده رچوونی نه م بریاره .

ماده ی (۱۲):

۱- هه یج شوین و کۆمپانیای و لایه نیک بۆی نییه به یی رهزامه ندی وهزاره ت کۆمپانیای نهمنی دا به زرینیت.

۲- هه یج شوین و کۆمپانیای و لایه ن و کهس بۆی نییه پاسه وانی تایبه ت هه ییت یان کاری تایبه ت به کۆمپانیای نهمنی بکات له ده ره وه ی یاسا و رینماییه کانی وهزاره تی ناوخۆ.

۳- هه ر شوینیک و لایه نیک و کهسێک، (کارمه ندی نهمنی) دا بنی ت و کاری نهمنی نه هجام بدات نه م رێککارانه به رامبه ریان ده کریت:

أ- ناگادار کردنه وه ی که له ماوه ی (۱۵) رۆژ نه م پیشیلکارییه نه هیلیت و به شیوه یه کی یاسایی و به پیتی نه م رینماییه نه و له رێگای کۆمپانیای رێگه پیندرا وه وه نه م کاره نه هجام بدات.

ب- دوای تپه ره بوونی نه م ماوه یه که له بر گه (أ) دیاری کرا وه نه گهر نه م پیشیلکارییه نه بهرده وام بیت وهزیر بۆی ههیه نه م شوینه دا بهات بۆ ماوه ی یه ک مانگ زیاتر نه ییت.

ج- نه م پیشیلکارییه له رێگای پۆلیس لاده بریت .

د- گهر پیشیلکارییه بهرده وام بوو نه م شوینه داده خریت تا نه م پیشیلکارییه لاده بات.

ه- وهزیر بۆی ههیه نه م شوین و لایه ن و کهسه نه ی له بر گه کانی سه ره وه ئاماژه ی یی درا وه بداته وه دادگای تایبه ته مند.

ماده ی (۱۳):

۱- نه م رینماییه نه له سه ر نه م کۆمپانیایه ش جپه جی ده کریت که پیش ده رچوونی نه م رینماییه نه دامه زرا ون.

۲- پپوسته له سه ر نه م کۆمپانیای نه منیا نه ی پیش ده رچوونی نه م رینماییه دامه زرا ون بارودوخی خۆیان رێک به نه به پیتی نه م رینماییه نه له ماوه ی ۶۰ رۆژدا.

ماده ی (۱۴):

کار به هه یج رینماییه و نوسراوێک نا کریت پاش ده رچوونی نه م رینماییه .

ماده ی (۱۵):

نه م رینماییه نه کاری یی ده کریت دوای بلاو کردنه وه ی له رۆژنامه ی (وه قایمی کوردستان).

کریم سنجاری

وهزیری ناوخۆ